

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος 2020-21

«Ολοκληρωμένη προσασία ιστορικού δομημένου περιβάλλοντος με προηγμένες τεχνολογίες και υλικά»

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΝΗΜΕΙΩΝ. ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Κατηγορία	Ελεύθερης επιλογής
Έτος- Εξάμηνο	1 ^ο Εξάμηνο
(ECTS)	6
Προαπαιτούμενα	ΟΧΙ
Είδος διδασκαλίας	Θεωρητικό
Διδάσκοντες	Κλήμης Ασλανίδης , επίκουρος καθηγητής
Γλώσσα Διδασκαλίας	ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Συνοπτική περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα εξετάζει τη συντήρηση και αποκατάσταση μνημείων και τόπων διαχρονικώς, δίδοντας έμφαση στις σύγχρονες τάσεις. Η προσέγγιση γίνεται με παράλληλη θεώρηση των προβλημάτων και πρακτικών τόσο στην Ελλάδα όσο και σε διεθνές, κυρίως ευρωπαϊκό επίπεδο. Αναλύεται το θεωρητικό πλαίσιο του αντικειμένου παράλληλα με τα πρακτικά και τεχνικά προβλήματα που συνδέονται με αυτό, ούτως ώστε να καταστεί σαφής η αντιστοιχία μεταξύ θεωρίας και πράξης. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται κείμενα και συμβάσεις που συγκροτούν το θεωρητικό υπόβαθρο του αντικειμένου καθώς και συγκεκριμένα παραδείγματα συντήρησης και αποκατάστασης μνημείων, από το παρελθόν ή τη σύγχρονη πραγματικότητα, με έμφαση στη σχέση μεταξύ του θεωρητικού προβληματισμού και των λεπτομερειών της εφαρμογής. Το μάθημα αφορά σε μνημεία όλων των ιστορικών περιόδων, από την αρχαιότητα και τον μεσαίωνα, μέχρι τους νεώτερους χρόνους και τη σύγχρονη εποχή.

Στόχοι μαθήματος:

Οι φοιτητές που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση:

- να συνδυάζουν θεωρητικές αρχές και μεθόδους εφαρμογής, στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου αρχιτεκτονικού σχεδιασμού
- να διατυπώνουν τεκμηριωμένη γνώμη και να συνθέτουν πειστικές και αξιόπιστες αναλύσεις για έργα αποκατάστασης μνημείων και χώρων

- να γνωρίζουν τα κύρια στάδια της διεθνούς και ελληνικής ιστορίας των αποκαταστάσεων
- να κατανοούν θεωρητικά και τεχνικά κείμενα σχετικά με την αποκατάσταση μνημείων
- να κατέχουν τη βασική σχετική με τις αποκαταστάσεις θεωρητική και τεχνική ορολογία

Εργασία εξαμήνου/Τρόπος αξιολόγησης:

Η αξιολόγηση θα γίνει με βάση γραπτή εργασία σε θέμα σχετικό με το αντικείμενο του μαθήματος, που θα αφορά στην κριτική παρουσίαση ενός έργου αποκατάστασης (50%) και γραπτή εξέταση (50%).

Περιεχόμενο μαθήματος - διαλέξεις:

- Εισαγωγή. Αποκατάσταση μνημείων: έννοιες και ορισμοί. Η αντιμετώπιση των μνημείων στην Αρχαιότητα, τον Μεσαίωνα και την Αναγέννηση.
- 18ος και 19ος αιώνας. Συντήρηση ή αποκατάσταση; Ιταλία, Γαλλία, Αγγλία.
- 20ος αιώνας. Οι αποκαταστάσεις των ιστορικών κτηρίων μέχρι τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι αποκαταστάσεις των μνημείων μετά τον πόλεμο.
- Αναστήλωση και αποκατάσταση μνημείων στην Ελλάδα (1830-2018).
- Τεκμηρίωση ιστορικών κτηρίων
- Θεωρητικά και τεχνικά ζητήματα αποκατάστασης αρχαίων μνημείων.
- Θεωρητικά και τεχνικά ζητήματα αποκατάστασης βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων.
- Θεωρητικά και τεχνικά ζητήματα αποκατάστασης νεώτερων και σύγχρονων μνημείων.
- Ζητήματα υλικών και εφαρμογής στην αποκατάσταση ιστορικών κτηρίων.
- Αποκαταστάσεις ιστορικών συνόλων. Ιστορικά κέντρα πόλεων και παραδοσιακοί οικισμοί.

Στο μάθημα θα συμμετάσχουν με ομιλίες, κριτική εργασιών και σχολιασμό οι παρακάτω εξειδικευμένοι στο αντικείμενο επιστήμονες:

- Σταύρος Μαμαλούκος, Δρ αρχιτέκτων- αναστηλωτής, αναπλ. Καθηγητής Τμήματος Αρχιτεκτόνων Πανεπιστημίου Πατρών

<http://www.arch.upatras.gr/el/faculty/professors/stayros-mamaloykos-5125.html>

- Μανώλης Βουρνούς, αρχιτέκτων, ΜΑ αναστηλώσεων, πρώην δήμαρχος

<http://ellet.gr/imerides/kastoria/3-viografiko.pdf>

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

1. J. Jokilehto, *A History of Architectural Conservation*, Oxford 1999.
2. Φ. Μαλλούχου-Tufano, *Η Αναστήλωση των αρχαίων μνημείων στη νεώτερη Ελλάδα 1834-1939. Το έργο της εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας και της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας*, Αθήνα 1998.

3. Ε. Α. Χλέπα, *Τα Βυζαντινά μνημεία στη νεότερη Ελλάδα. Ιδεολογία και Πρακτική των Αποκαταστάσεων 1833-1939*, Αθήνα 2011.
4. Χ. Μπούρας - Π. Τουρνικιώτης (επιμ.), *Συντήρηση, αναστήλωση και αποκατάσταση μνημείων στην Ελλάδα 1950-2000*, Αθήνα 2010.
5. Κ. Ζάμπας - Χ. Μπούρας, *Τα έργα της Επιτροπής Συντηρήσεως Μνημείων Ακρόπολεως στην Αθηναϊκή Ακρόπολη*, Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, Αθήνα 2001
6. Β. Λαμπρινουδάκης (επιμ.), *Το έργο των επιστημονικών επιτροπών αναστήλωσης, συντήρησης και ανάδειξης μνημείων*, Αθήνα 2006.
7. A. Henry - J. Pearce (eds), *Stone conservation. Principles and Practice*, 2006 (Donhead)
8. J. Ashurst, *Conservation of ruins*, Oxford 2007.
9. *Practical building conservation*, English Heritage, 10 vols, 2011-14.